

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ludovici Richeomi Societatis Ies. Valedictio Animæ Deuotæ

Richeome, Louis

Coloniæ, 1610

De partibus & officijs appetitus sensitiui. Colloquium LXXXIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50753](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50753)

De partibus & officijs appetitus sensitivi.

COLLOQVIUM LXXXIII.

THEO. **I**AM appetit⁹ sensitivus qui in hac parte, quemadmodum diximus, vices voluntatis agit, ex duabus facultatibus conficitur, irascibili videlicet illa & concupiscibili. Quorum hæc sub se amorem, desiderium, voluptatem, odium, timorem, tristitiamque complectitur: altera quæ irascibilis dicitur, affectiones istas sub se continet, videlicet spem, desperationem, timorem, audaciam, & iram. Hæc similiter ad bonum persequendum, & malum fugiendum edocta est, verum difficultatem quandam annexam sibi habet, non exiguam puta illam aut vulgarem. Ut autem bonum aliquod persequatur, spem habet, quæ desiderium quoddam ardens excelsumque est: quod si interdum minus se consequi indispisci que posse arbitretur, confestim in desperationem prolabitur, quæ coacta affectio est. Ut autem malum

Dua facultates appetit⁹ sensitivi irascibilis & concupiscibilis.

Arist. l. de motu

an. c. 3.

Thom. 1.

p. q. 18. a.

8 q. 25. de

Verit. a.

2.

Facultas concup.

& illius partes.

Flam. l. 1. de fel.

c. 12.

malum fugiat ac auerfetur, timorem, iram, audaciamque accepit. Timor, qui diligens ac sollers quædam fuga est, longè à malo se aufert, priusquam eo plectatur. Audacia animosè illi se offert ac obijcit, cum appropinquat. Ira ei resistit ac reluctatur cum iam in foribus præsensque est. Omnes verò istæ passiones in voluntate vnitæ sunt, sed absque passione, & meliore vinculo, nisi corrumpatur, & vero etiam generaliore: quemadmodum verbi causa amor quidam est, sed spiritualis, & alterationis corporeæ expers, cœlestis & Angelorum amori similis, capax amandi non modò bonum particulare & præsens, sicut amor sensualis & bestialis, sed etiam Deum, virtutem, cœlum, & omnia illa quæ ei sub boni titulo ac nomine offeruntur obijciunturque. Eodem planè modo spes, desiderium, timor, & reliquæ affectiones vnitæ hic reperiuntur, quæ in partem istam inferiorem diuitiæ, minusque præstantes sunt: quibus nihilomi-

C E S nus

*Ira scibi-
lis & il-
lius par-
tes Spes,
& despe-
ratio.
Auda-
cia. Ira.
S. Thom.
1.2 q.22.
ar.2.3.
De malo
q.8. ar.3.
De verit.
q.6. ar.3.
l.1. cont.
gent.6.
89. et 90.
Amor
voluntatis
generalis.*

nus voluntas pro commoditate sua utitur, non aliter quam eques aliquis equo suo ac iumento. Hinc ergo fit quod Passiones Pegasorum instar sunt, quæ bene edomitæ, & freno temperantiæ, calcaribusque fortitudinis acceptis, mirabile illi adiumentum in bellis negotiisque suis præstant. Cum verò appetitus iste ac passiones frenum recipere aspernantur, sed huc illucque more efferorum equorum diuagantur, tum verò animam in mille pericula damnaque præcipitant, & si consentiat, pedibus miserandum in modum proculcant. Unde factum fuit ut veteres illi passiones istiusmodi indomitas Furias quasdam appellarint; & merito. An enim Furie quædam non erant amor, desiderium, tristitia, & ira Aiæcis? qui cum immoderata cupiditate & amore Achillis arma deperiret, stolido impetu ad caducum isthunc honorem ferretur, tantæ tristitiæ dolorique se dedit, ut cerebrum perderet; tantaque

*Passiones
indomita
Furia.
Lact. l.
6. c. 29.*

taque iuxta ira excanduit, ut porcos contrucidarit, hostes suos esse existimans, seque ipsum denique ferro induerit? Iam perditum flagitiosaque Neronis amores immoderata lingua ac venter, annon furie quaedam erant, quae ipsius animam miserabiliter pedibus protriuerunt, & eas infra bestias, ac demum ipsum in infernum abiecerunt? Annon erat furia ista quaedam infernalis & viua imago Diaboli, hostis capitalis generis humani, odium illud Misanthropi Timonis Atheniensis, qui omnes homines deleri optabat, eosque in plano congregatos publice ut loegas se literas facerent inuitabat? Annon furiosa ista quaedam passio est, tametsi furiosi sensu carere ferantur, qua plerique nostra tempestate mortalium avaritia ardent, totique in eo sunt, ut metallorum auri argentiisque motes extruant, caelum & bona immortalia perdant, non intelligentes interim animas se suas Diabolo debere & Inferno? Pytition tertius magni illius S. Antonij successor, cum de iisdem passionibus verba faceret, dicere sole-

*Pall. in
vitis Pa.
74.*

bat, certos Diabulos esse, qui passionibus istis abutentes, quemlibet hominum secundum naturam humorumque illius aggrediantur: sanguineos & cholericos per iracundiam, humiles & sordidos per inuidiam, luxuriosos & voluptuarios per amorem, apprehensiuos per timorem, pusillanimes per desperationem, auaros per cupiditatem, suspiciosos per phantasias & imaginationes, gulosos per intemperantiam, leues per vanam gloriam; sicque quamlibet cornutarum istarum bestiarum, per cornua, & quemlibet asinum per longas suas aures abripiant atque abducant. Non abludit ab his eorum sententia, qui Passiones istas effrenes Diaboli equos appellarunt, delectatur enim admodum superbus ille & inflatus eques. bestijs istiusmodi indomitis, vt videlicet earum ope homines passim in mille flagitiorum precipitia agat, & ipsis bestijs contemptiores efficiat. Itaque si nos in propriam perniciem faciles esse non volumus, subtrahatur illis fœnum.

rum & auena, quo videlicet strigo-
 fas & macras Diabolus ascendere
 dedignetur: Adhibebitur ergo hic
 Paulinum illud, *Castigo corpus meū,*
 quod instar, periti pocillatoris,
 pinguia ista ijs subtrahet, easque
 docebit quomodo non lasciuire de-
 beant, ac multò minus saltare, què
 admodum Sybaritas olim magno
 suo malo factitauisse accepimus;
 docebit illud inquam illas rectè in-
 cedere, pedem firmiter ponere,
 & certo gradu iter suum emeti-
 ri. Iam quemadmodum in bene ali-
 qua constituta ciuitate, alij alijs
 suppetias ferunt, nobiles ple-
 beis per beneficia, plebei nobili-
 bus per seruitia, sicque omnes o-
 mninò serui quidam sunt ab vno
 capite dependentes: ita etiam
 hic fieri existimandum est, ca-
 put membra adiuuat, & membra
 caput, exteriora interioribus opi-
 tulantur, & vnumquodque alteri
 spatulas ac humeros subijcit, pe-
 des corpus portant, oculi pedem
 ducunt pro corpore, manus pro
 vniuersis istis negotiatoribus &

1. Cor. 3.

27.

Plin. l. 8.

c. 42.

Stomacho ipso operantur. Hepar calorem stomacho impertit, quo culinam suam calfaciat, stomachus vicissim culinam illi suam enlargitur ut sanguinem inde conficiat. Pulmones cor refrigerant, cor epulis suis sanguineis ac delicatis eos reficit ac pascit. Omniaque demum ab anima non aliter quam à Regina legitima gubernantur. Iam sicut etiam in civitatibus turbas ac rebelliones contra superiores, adeoque etiam inter ipsos subditos esse conspiciamus, ita etiam in hoc Imperio fieri rectè is existimabit, qui intelliget saepenumero fieri, ut passiones istæ partesque humiliores contra superiorem illam insurgant, rebellionem in animam excitent, sicque hominem in varia vitiorum genera transuersum agant; fieri deinde etiam consueuisse, ut partes illæ corporis humiliores inter se turbent, humores & affectiones bellum intestinum gerant, & sic ipsum corpus diuersis morbis conficiant. Denique Respublica melior
sanctior-

sanctiorque reperiri non potest, quam illa ipsa de qua loquimur, in qua ratio imperat, assistente videlicet spiritu Dei fundatoris pulcherrimae istius Reipublic. adeo, ut omnes reliquae ad huius se exemplum componere conformareque debere videantur. Et hanc reuera ob causam sanctus Paulus corpus mysticum Ecclesiae, quae pulcherrima Monarchiarum est, cum nostra ista comparat: demonstrans plura simul membra esse ab vno spiritu gubernata, quae se inuicem adiuuare debeant ad exemplum corporis alicuius naturalis, & alter alterius onera, sicut in alio quodam loco docet, portare. Caterum si ego descriptionem haecenus istam ex medullis Philosophiae vestrae mutuatus sum, & aliam messi falcem meam immissi, id verò tibi adscribendum est, qui omnia me vnde quaque conquirere voluisti, ut funebre istud conuiuium lautius aliquando te praesente agitaretur. PHILOS. Absit mihi quae so isthaec protestatio, si namque Philosophia nostra ac il-

Rom. 12.

4.

1. Cor.

12. 27.

Philoso-
phia pe-
dissequa
Theolo-
gia.

lius

Ius bonis vteris, id vero merito & iustè facis: quippe cum illa Theologiae vestrae ancilla quaedam pedisequaque sit. Ut autem te accusem quasi in mea bona inuolaris, tantum abest, collaudo potius, quodque iis tam pulchrè commodeque vsus fueris vehementer commendo. Prædicabunt te etiam mecum & gratias tibi agent ipsi Medici, quos contemplatio ista & structura humani corporis propius concernit, quod videlicet eorum anatomiam spirituali plane pulcherrimoque filo describeris. THEOL. At non parum ego animi pendeo, ne non molestissimè illud ferant, quod pleraque eorum tacitus præterij quæ maximi apud illos sunt, quodque nonnullas partes humiles ac viliores appellarim, quas illi nobiles dicunt. Verum appellabo ego ad Iudicem ordinarium, si ita res tulerit, & illud pro me allegabo pluribus, alijsque opus me non habuisse, quam quæ mihi Theologo Theologicè de rebus Theologis differenti inseritura videbantur: sicque futurum spero vt
aut

aut illi causa cadant aut ego saltem
ad sumptum & impensam restituē-
dam non compellar.

*Quibus modis Diabolus homines ten-
tet.*

COLLOQUIVM LXXXIV.

FACIAMVS iam nunc quod in- THEO.
stituti nostri ratio postulat, Apoc. 12.
præfatamque descriptionem 9. 20. 2.
spirituali isti bello accomodemus.
Tantum enim tamque inueteratum
Diaboli aduersarij nostri in ciuita-
tem isthanc odium est, nunquam ut
ab illa oculos detorqueat, nunquam
ut ab ea inuadenda expugnandaque,
modò vi, modò astutia, ferietur. Et
ideo Scriptura sacra astutiam vafri-
tiamque illius descriptura, Draco-
nē & Serpentem eum appellat: di-
citque eum circumire quærendo
quem deuoret, quod impiam illius
intentionem & calliditatem demō-
strat. Quemadmodum è contra ex-
dem diuinæ literæ hominem iustū,
rectum corde, & bonam honestamque
actionem, rectam nominant. Hinc
etiam